

Podrobná důvodová zpráva

Zastupitelstvu Zlínského kraje se předkládá ke schválení návrh **Akčního plánu rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro rok 2026** (dále také „Akční plán“) spolu s vypořádáním připomínek, které jsou uvedeny v příloze č. **P11**. Návrh Akčního plánu včetně přílohy č. 1 *Základní síť sociálních služeb Zlínského kraje pro období 2026–2028 pro Žádost o dotaci MPSV na rok 2026* (dále jen „Základní síť“), přílohy č. 2 *Zásobník rozvojových záměrů pro rok 2026 pro Žádost o dotaci MPSV pro rok 2026* (dále jen „Zásobník“) a přílohy č. 3 *Dočasná síť sociálních služeb Zlínského kraje pro Žádost o dotaci MPSV na rok 2026* (dále jen „Dočasná síť“) naleznete v přílohách č. **P02 – P05**. Tyto přílohy slouží jako podklad pro Žádost o dotaci ze státního rozpočtu Ministerstva práce a sociálních věcí ČR dle § 101a odst. 1 zákona o sociálních službách na základě podmínek, které budou stanoveny v Rozhodnutí o poskytnutí dotace z kapitoly 313 – MPSV státního rozpočtu na rok 2026. Ostatní přílohy Akčního plánu naleznete v přílohách **P06 – P10**.

Akční plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro rok 2026 je první prováděcí částí Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro období 2026–2028 (dále také „Střednědobý plán“). Střednědobý plán definuje rámec, vizi, cíle i dílčí cíle v oblasti plánování a rozvoje sociálních služeb a jeho tvorba je stanovena zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů a jeho prováděcí vyhláškou č. 505/2006 Sb. Konkrétní opatření pro dosažení vize a naplnění cílů jsou definována v akčních plánech pro jednotlivé roky. Nyní se jedná konkrétně o Akční plán pro rok 2026. Zpracování obou dokumentů, tzn. Střednědobého plánu a Akčního plánu, probíhalo v časovém souběhu.

Akční plán navazuje na východiska popsaná pro oblast sociálních služeb v analytické části Střednědobého plánu, čímž naplňuje ustanovení § 39c vyhlášky č. 505/2006 Sb. Ve svém znění obsahuje nejméně náležitosti stanovené v ustanovení § 39a odst. 3 písm. b), vyhlášky č. 505/2006 Sb., tzn. ekonomickou analýzu včetně analýzy možných zdrojů zajištění zjištěných potřeb.

Akční plán je členěn do tří hlavních částí – popisné, analytické a způsobu zajištění sítí sociálních služeb kraje. V první části je popsán způsob tvorby, projednání a schvalování Akčního plánu, včetně harmonogramu s přehledem jednotlivých fází tvorby dokumentu. Analytická část obsahuje vyhodnocení opatření Akčního plánu pro rok 2024 a ekonomickou analýzu, včetně finančních dopadů navržených cílů a opatření uvedených k realizaci. Dále v této části dochází ke zrealizování nákladů a zdrojů a ke stanovení celkových nákladů na jednotlivé druhy sociálních služeb. Třetí část týkající se způsobu zajištění sítí sociálních služeb kraje se zaměřuje na síť sociálních služeb z hlediska procesu jejich tvorby a nastavení opatření. Opatřeními jsou popsány konkrétní kroky, které mají být v roce 2026 realizovány, aby byla úspěšně naplněna vize a cíle Střednědobého plánu, a to včetně kvantifikace výstupů, předpokládaných nákladů a zdrojů financování a odpovědnosti, za jejich naplňování.

Přílohy Akčního plánu, Základní síť, Dočasná síť a Zásobník, byly sestaveny na základě podaných rozvojových záměrů pro rok 2026 a hodnocení sociálních služeb na datech za rok 2024. Zároveň se staly podkladem pro žádost o dotaci z kapitoly 313 – MPSV státního rozpočtu pro rok 2026.

Akční plán byl zpracován Odborem sociálních věcí Krajského úřadu Zlínského kraje. Na jeho tvorbě se podíleli členové Pracovní skupiny pro potřeby, Pracovní skupiny pro strategii, zástupci obcí včetně obcí s rozšířenou působností, poskytovatelé sociálních služeb, externí odborníci a Odbor strategického rozvoje kraje. Uživatelé sociálních služeb a občané byli do jeho tvorby zapojeni přes

sběr nepokrytých potřeb od obcí, nemocnic či poskytovatelů sociálních služeb, také mohli během tvorby dokumentu své připomínky zasílat na email sprss@zlinskykraj.cz.

Veřejné připomínkování Akčního plánu probíhalo v termínu od 25. 4. do 12. 5. 2025, a to následovně:

- Informace o termínu připomínkování a veřejného projednání Akčního plánu byla zveřejněna na úřední desce i webových stránkách Zlínského kraje.
- Návrh Akčního plánu byl zveřejněn na úřední desce i webových stránkách Zlínského kraje včetně formuláře pro připomínky.
- Připomínky bylo možné zasílat elektronicky emailem, datovou schránkou, poštou nebo v listinné podobě na podatelnu KÚZK.
- Dne 6. 5. 2025 od 15:00 do 17:00 se uskutečnilo veřejné projednání Akčního plánu ve velké zasedací místnosti v 16. patře KÚZK.

Tímto postupem nebyla omezena laická ani odborná veřejnost v možnosti se k Akčnímu plánu vyjádřit. Ze stran měst, obcí, poskytovatelů sociálních služeb a KÚZK bylo doručeno 63 připomínek, jejichž znění a vypořádání naleznete v příloze **P11**. Dále byly provedeny formální úpravy, jako je sjednocení pojmů, zkratk a zpřesnění textů.

Stručný popis způsobu zajištění sítí kraje a tvorby opatření Akčního plánu:

Dle Střednědobého plánu je **Základní síť** tvořena na období 2026–2028. Základní síť byla sestavena na základě rozvojových záměrů typu C pro opětovný vstup do sítí kraje beze změn, které podávali poskytovatelé stávajících sociálních služeb zařazených v sítích kraje do výzvy pro sběr rozvojových záměrů pro rok 2026. Celkem bylo podáno 335 rozvojových záměrů typu C. Další podmínkou pro sestavení Základní sítě bylo hodnocení sociálních služeb na datech vykázaných za rok 2024. Návrh Základní sítě je pro účely žádosti o dotaci z kapitoly 313 MPSV – státního rozpočtu pro rok 2026 doplněn o kapacity sociálních služeb, které budou realizovány anebo budou přerazeny z Dočasné do Základní sítě v průběhu roku 2026 (viz zeleně podbarvené řádky pod Základní sítí).

Dočasná síť je tvořena kontinuálně v čase a je tvořena novými sociálními službami nebo rozšířeními kapacitami stávajících sociálních služeb nad rámec kapacit Základní sítě. Podoba Dočasné sítě pro rok 2026 proto vychází z její poslední schválené podoby v orgánech Zlínského kraje platné v době tvorby Akčního plánu. Z důvodu platnosti nového Střednědobého plánu dochází k úpravě číslování aktualizací Dočasné sítě, kdy pro rok 2026 se bude začínat nultou verzí. V Dočasné síti jsou zeleně podbarveny kapacity sociálních služeb, které jsou zahrnuty do žádosti o dotaci z kapitoly 313 MPSV – státního rozpočtu.

Sítě kraje doplňuje **Zásobník**, který je vždy tvořen na jeden rok. Zásobník je sestaven z rozvojových záměrů, které splnily definovaná hodnotící kritéria a nebyly zařazeny do Základní nebo Dočasné sítě. Zásobník dále obsahuje přehled Podmínečných rozvojových opatření pro rok 2026, tzn. vybrané rozvojové záměry k podpoře pro rok 2026 a stávající opatření Akčního plánu pro rok 2025, jejichž realizace se předpokládá v roce 2026. Podmínečná rozvojová opatření jsou zahrnuta do žádosti o dotaci z kapitoly 313 MPSV – státního rozpočtu.

Pro komfortnější práci se Základní sítí, Dočasnou sítí a Zásobníkem byly v těchto přílohách doplněny sloupce nazvané „Skupina“. U vybraných sociálních služeb, které spadají do určité skupiny, je uvedeno písmeno. Popis jednotlivých skupin je pak vysvětlen pod tabulkou a je shodný jak pro Základní a Dočasnou síť, tak i pro Zásobník.

Rozvoj sítí kraje pro rok 2026 byl možný pouze na základě podaného rozvojového záměru do vyhlášené výzvy Zlínským krajem na podzim 2024. Podkladem pro sestavení výzvy byly informace o nepokrytých potřebách ve Zlínském kraji, stanovené cíle ve Střednědobém plánu a prioritní nepokryté potřeby avizované jednotlivými ORP. Do výzvy mohli poskytovatelé podávat RZ typu A (reakce na konkrétní bod výzvy) nebo RZ typu B (poskytovatelem zjištěná potřebnost v území). Celkový počet podaných RZ typu A bylo 52 a RZ typu B 115. Celkem bylo tedy podáno 167 záměrů. Přesné znění výzvy a postup hodnocení rozvojových záměrů je přílohou č. 5 Akčního plánu. Výstupem hodnocení rozvojových záměrů je seznam 45 záměrů navržených k podpoře pro rok 2026, který byl projednán se členy Pracovní skupiny pro potřeby a Pracovní skupiny pro strategii. Celkové předpokládané náklady na realizaci rozvojových záměrů navržených k podpoře činí 80,77 mil. Kč. Tyto záměry se staly Podmínečnými rozvojovými opatřeními a byly zařazeny do Zásobníku pro rok 2026. Zároveň na ně byla vytvořena konkrétní opatření, která jsou uvedeny v části 3.4 Akčního plánu. Při realizaci Podmínečných rozvojových opatření musí poskytovatelé postupovat dle Principů pro zařazení rozvíjených kapacit do sítí kraje (viz část 3.2.1 Akčního plánu). Rozvojové záměry, které splnily definovaná hodnotící kritéria a nebyly zařazeny do Základní nebo Dočasné sítě, se staly součástí Zásobníku.

Zlínský kraj na základě vícezdrojového financování sociálních služeb předpokládá u rozvíjených kapacit sociálních služeb (ale i stávajících kapacit zařazených v sítích kraje) spolufinancování územně samosprávných celků v rámci dotačních titulů vyhlašovaných samosprávami. Ze strany Zlínského kraje budou během měsíce června jednotlivým obecním úřadům ORP zaslány finanční modelace vícezdrojového financování sociálních služeb pro rok 2026, včetně informace o celkové částce zdroje obce. Tyto modelace budou sloužit jako podklad pro obce při plánování rozpočtů financování sociálních služeb pro rok 2026.

Pro rok 2026 Zlínský kraj přistoupil ke změně principů pro rozvoj kapacit v sítích kraje a tyto jsou v Akčním plánu popsány v části 3.2.1 **Principy pro zařazení kapacit do sítí kraje**. Poskytovatelé, jejichž RZ byl zařazen do Podmínečných rozvojových opatření pro rok 2026 nebudou před přeřazením do sítí kraje dokládat „Usnesení zastupitelstva obce“. Poskytovatel dle popsaných principů v dotčených územích zorganizuje jednání se zástupci obce/obcí za účelem získání podpory rozvoje sociálních služeb. Po zařazení do sítí kraje vždy do 31. 10. daného roku bude dokládat přehled finanční podpory poskytnuté ze strany obcí za jednotlivé sociální služby (ID) na celkovou kapacitu zařazenou v Základní/Dočasné síti, která bude vyhodnocena. Vzhledem k rozdílným formám sociálních služeb je přístup po vyhodnocení doložené finanční podpory poskytnuté ze strany obcí rozdělen. V případě nesplnění požadavku bude u sociálních služeb v terénní a ambulantní formě přistoupeno k úpravě kapacity v Základní/Dočasné síti, u sociálních služeb v pobytové formě bude přistoupeno ke snížení finanční podpory poskytnuté z rozpočtu Zlínského kraje za zdroj ÚSC/kraj, a to v odpovídajícím poměru dle poskytnuté finanční podpory od obcí. Přesný postup a stanovené výjimky jsou uvedeny v části 3.2.1 a 3.2.2 Akčního plánu.

Dále pro rok 2026 došlo k stanovení **nového způsobu financování** při vzniku nového pobytového zařízení či rozvoje stávajícího pobytového zařízení (byť by se jednalo o 1 lůžko), a to v případech, kdy je veřejným zadavatelem obec. Obec v roli veřejného zadavatele bude spolufinancovat celý podíl stanovený za ÚSC ve výši 30 % z provozní ztráty. Nově stanovený podíl spolufinancování obcí bude uveden v *Podmínkách pro stanovení vyrovnávací platby a finanční podpory sociálních služeb ve Zlínském kraji* a vztahuje se na celou kapacitu sociální služby zařazenou v Základní síti po rozvoji. Financování z kapitoly 313 – MPSV státního rozpočtu bude probíhat dle nastavených pravidel pro tento zdroj. Pokud veřejný zadavatel neposkytne sociální službě požadované finanční prostředky nebo je poskytne v nižší výši, než je modelovaný zdroj obce, tak bude finanční zajištění sociální služby

v daném roce o tuto částku nižší. Veřejný zadavatel bude v Základní síti označen jako garant a ponese zodpovědnost za udržení finanční stability sociální služby a jejího nastavení dle uvedených požadavků na rozvoj pobytových služeb v části 3.2.1 Akčního plánu.

Návrh opatření vychází ze schválené vize a cílů Střednědobého plánu a podaných rozvojových záměrů. Zlínský kraj činí potřebné kroky k naplnění vize, kterou je zvýšení dostupnosti sociálních služeb pro občany tak, aby mohly setrvat v přirozeném prostředí za podpory rodiny a komunity. Opatřeními jsou pak popsány konkrétní kroky, které mají být v roce 2026 realizovány, aby byla úspěšně naplněna vize a cíle Střednědobého plánu, a to včetně kvantifikace výstupů, předpokládaných nákladů a zdrojů financování a odpovědnosti, za jejich naplňování. Opatření definována v hlavním cíli 2 jsou rozlišena podbarvením záhlaví na podmíněčná rozvojová opatření, opatření závisající na investičních akcích a ostatní opatření. Míra konkrétnosti jednotlivých opatření je vázána zejména na období jejich realizace.